

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

60. évfolyam, 270. szám

1970. NOVEMBER 18.,

SZERDA

Megjelenik hétfő kivételével mindennap, hétköznap 8. vasárnap 12 óráig.

ÁRA: 80 FILLER

Lunohod-1 a Holdon

Az űrhajózás történetében először a Holdon egy Földről irányított űnjáró

Kedden, moszkvai idő szerint 6 óra 47 perckor (magyar idő szerint 4 óra 47 perckor), a Luna-17 automatikus űrállomás sima leszállást hajtott végre a Hold felszínén, az Esők-tengerének térségében.

Az állomás leszállófokozatán elhelyeztek egy űnjáró berendezést, a „Lunohod-1”-et. Az űrhajózás történetében először a Holdra juttattak egy Földről irányított űnjárót, amely megkezdte a tudományos kutatómunkát.

Ahhoz, hogy biztosítsák az állomás leszállását a Hold felszínének megadott térségében, november 16-án végrehajtottak egy manővert a Hold körüli pályán. Így juttatták az állomást olyan elliptikus pályára, amelynek 19 kilométer volt a Hold felszínétől való legkisebb távolsága. Egységesített leszállófokozat segítségével hajtották végre azt a műveletet, amelynek eredményeképpen a Luna-17 letért a mesterséges holdpályáról és sima leszállást hajtott végre a Hold felszínén.

A leszállás, a fedélzeti rendszerek működésének ellenőrzése és a Hold felszínének megtekintése után földi parancsra moszkvai idő szerint 9 óra 28 perckor a Luna-17-ről különleges csapóajtón át kilepett a Lunohod-1 automatikus berendezés. A Lunohod egy nyolckerekű futómű segítségével végzi mozgását. A Lunohod-1-re és a leszálló fokozatra zászlókat, valamint a Szovjetunió címerét és

Lenin arcképét ábrázoló szovjet felségjeleket erősítettek. Műszerekkel, irányítórendszerekkel ellátott tudományos berendezés, rádió- és televíziós kapcsolat biztosítja, hogy a leszállási helytől különböző távolságokra tudományos kutatásokat végezzenek a Hold felszínén, és ellenőrizhessék a Lunohod működését.

Annak a megállapodásnak az értelmében, amely szerint a Szovjetunió és Franciaország együttműködik a világűr békés célú tanulmányozásában és meghódításában, a Lunohod fedélzetén elhelyeztek egy francia visszaverő berendezést a Hold felszínének lézer segítségével történő meghatározására.

A Lunohod-1 húsz méterre távolodott el a leszállófokozattól és megkezdte a tervezett kísérletek végrehajtását. A Lunohod-1 mozgását a kozmikus távolségek közötti központ irányítja, felhasználva a berendezés helyzetéről és a környező holdfelszín domborulatairól kapott televíziós információkat.

A telemetrikus adatok szerint a Lunohod-1 fedélzeti rendszerei szabályszerűen működnek. A szovjet tudomány új, hatékony eszközhöz jutott a Holdnak automatikus berendezésekkel történő tanulmányozásához.

(Tudományos kommentárunk lapunk 2. oldalán.)

Hómarótól a Tisza-hídig

Nyolc utat korszerűsít a KPM a megyében

A birodalom: 1317 kilométernyi közút. Ennyit kezel a megye útjainak egyik öre, a KPM hőmezővásárhelyi közúti igazgatósága. Nem éppen könnyű feladat ez, hiszen az országos átlagnál tíz százalékkal kevesebb Csongrád megyében az állandó burkolattal ellátott út, s ahogy a múlt évben alapos mérésekkel megállapították: az úthálózatnak nagy része, mintegy 850 kilométer nem felel meg a mostani tengelynyomásnak. Ez az úthálózat — ahogy a megyei tanács végrehajtó bizottságának tegnapi ülésén kiderült — lényegében a század 30-as éveiben készült, amikor átlagosan 5 tonnás tengelynyomással számoltak, ez mostanára kétszeresére nőtt. Ugyanakkor a forgalom is sokszorosára növekedett az elmúlt években: az 1955—56 évihez viszonyítva éppen négyszeresére és ráadásul a megye úthálózatának egyharmada három és fél méternél keskenyebb.

A közúti igazgatóság fenntartási munkáit sok minden hátráltatja, többek között a kőbányák kapacitása is. Az idei fenntartási terv teljesítéséhez 70 ezer tonna kőanyagra lett volna szüksége, de mindössze 35 ezer tonna érkezett meg, s gondot okoz a bitumen beszerzése is. A fenntartási munkákra fordítható összeg várhatóan emelkedni fog: idén 34 millió volt, jövőre 36 lesz, 1975-ben pedig már 53 millió.

Az egyre nagyobb feladatoknak az igazgatóság úgy próbál megfelelni, hogy növelje gépparkját: ennek értéke tíz év alatt nyolcszorosára nőtt. Különösen a téli útfenntartáshoz szükséges gépparkot igyekeznek gaz-

dagítani. Míg 1965—66 telén 14 hótoló és sósórozó gépkocsi, 2 autógráder, 2 traktor s néhány kisebb hóke dolgozott a megye útjain — idén télen már 29 hótoló és sósórozó gépkocsijuk, 2 autógráderjük, 9 traktoros hótolójuk és 16 vontatható hókejük lesz, idén láthatunk először működni megyénkben hómaró gépet.

A negyedik ötéves terv idején nyolc útszakaszon várhatunk nagyobb korszerűsítést az igazgatóságtól. A tervek szerint 1973-ra fejeződik be az 5-ös (Budapest—Szeged—Röszke) főút korszerűsítését, 1971—74 között épül meg a Szeged—Nagylak (43-as) főúton a Maros-híd és a megyehatár közti szakasz, valamint a Szegedet átszelő útvonal. 1972—75 között korszerűsítik a Kun-

sztmárton—Szentés—Hódmezővásárhely főúton a megyehatár és a Szentés, Kosuth tér határolta útszakaszt. A 47-es számú Debrecen—Szeged főúton 1973-tól 75-ig majdnem a teljes megyei szakaszt modernizálják. 1973-ban újítják fel a Szeged—Baja—Bátaszék (55-ös) főútvonal szegedi szakaszát, a Kiskunfélegyháza—Szentés (451-es) főútvonal Csongrád és Szentés városi szakaszát, 1975-ben pedig a Csongrád—Szeged út Csanyteleken átmenő szakaszát.

A harmadik ötéves tervben az igazgatóság új hidak építésére, a meglévő korcszerűsítésére húszmilliót költött. Az átépítések közül a legjelentősebb a szegedi Tisza-hídé volt.

Napirenden:

KÖZREND SZEGEDEN

Szeged gyors fejlődése, az iparosodás, az urbanizáció és a nagy idegenforgalom kétségtelenül kihát Szeged közrendjére, közbiztonságára is. A bűnügyi fertőzöttséget tekintve az ország városai között a 11. helyet foglaljuk el. Jellemző viszonyainkra — melyek ennek ellenére sem nevezhetők rossznak —, hogy a városban előforduló bűncselekmények több mint 12 százalékát nem a helyben lakók követik el, vagy az is, hogy az összes elkövetők közül 33—35 százalék a büntetett előéletűek és a visszaesők aránya.

Az életet és a testi épséget súlyosan veszélyeztető bűncselekmények kis mértékben növekedtek 1970 harmadik negyed évében. Ezek főként családi bajokból vagy anyagi haszonszerzés vágyából eredtek. Rablás kettő fordult elő visszaeső bűnözők követik el őket. A társadalmi és a személyi tulajdon károsító bűncselekmények közül leggyakrabban a lopás és a sikkasztás fordul elő. Társadalmi veszélyességüket nem is annyira az okozott kár nagysága, mint inkább gvakorisága hangsúlyozza. A felügyelet, az ellenőrzés hiányáról már sokszor volt szó, de az is akadályozza a rendőrség munkáját, hogy a büntetett gyakran csak az észlelés után napokkal jelentik. Természetesen az sem ártana, ha a vállalatok jobban vigyáznának javaikra: néhány évvel ezelőtt például még 50—60 éjjeliőrt alkalmaztak Szegeden, most összesen 9 dolgozik, ők is többnyire maszekoknál.

Vámszabálysértés miatt 544 személlyel szemben kezdeményezett eljárást a rendőrség, ami nyilván összefüggésben van a határmenti helyzettel. A magánszemélyek elleni büntettek között mind több a gépkocsiból való lopás. Súlyos gond, hogy a

DÉLÉP munkásszállásának lakói havonta 10—15 ügyet is adnak a rendőrségnek. Értelmetlen, hogy a vállalat mindaddig nem tett hathatós intézkedéseket a rendbiztosítására, holott a probléma már nem újként.

A fiatalok által elkövetett bűncselekmények száma nem emelkedett, de több az elkövetők száma a korábbiaknál. Ez azt jelzi, hogy körükben a csoportos bűnözés a jellemző. Az ifjúságvédelmi munkában a rendőrséget segítik a városi és a kerületi tanácsok illetékes albizottságai és a KISZ városi bizottsága. Sokat tesznek ebben a pedagógus önkéntes rendőrök és az Ifjú Gárda is. Tovább emelkedett a közúti balesetek száma, bár halállal tavaly 10, idén eddig 3 végződött.

Az elmondottak ellenére is leszögezhető, hogy Szeged közrendje, közbiztonsága szilárd. Súlyosabb büntettek, a város rendjét jelentősebben zavaró cselekmények ritkán fordulnak elő. Ezt állapította meg a városi tanács végrehajtó bizottságának tegnapi ülése is, amikor megtárgyalta a városi és járási rendőrkapitányság tájékoztatását. Az előforduló bűncselekmények természetesen le kell vonni a megfelelő tanulságokat, hiszen a közrend és a közbiztonság védelme nemcsak a rendőrség dolga, hanem társadalmi ügy is. Ennek megvalósításában kértük egyrészt az, hogy várhatóan rövid időn belül növelik a városban a rendőrszemek számát, másrészt felülvizsgálják a piacokon működő italúrusítás szükségességét, a közlekedési jelzőlámpák működésének problémáit, s több más intézkedésre váró kérdést. A végrehajtó bizottság elismerését fejezte ki a rendőrségnek, az önkéntes rendőröknek áldozatkész és eredményes munkájukért.

Magyar-török tárgyalások

Péter János külügyminiszter a Ferihegyi repülőtéren fogadja a magas rangú vendéget

Ihsan Sabri Caglayan, a török külügyminiszter a magyar külügyminiszter, Péter János külügyminiszter meghívására kedden hivatalos látogatásra Budapestre érkezett.

Péter János külügyminiszter kedden délután hivatalában fogadta Ihsan Sabri Caglayan török külügyminisztert.

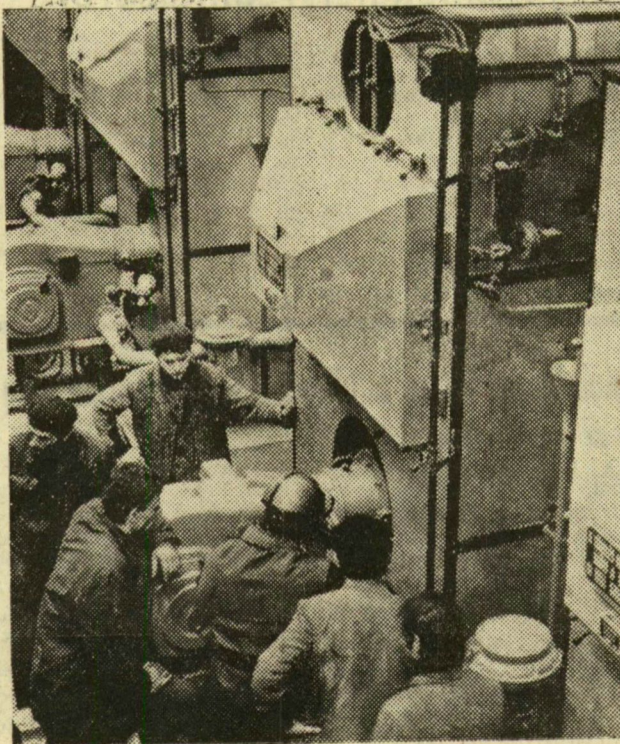
A látogatást követően megkezdődtek a magyar-török tárgyalások, amelyet magyar részről Péter János külügyminiszter, török részről Ihsan Sabri Caglayan külügyminiszter vezet. A

si főosztályának igazgatója, Erdem Erner, a külügyminisztérium szocialista országok főosztályának igazgatója és Turali Morali, a külügyminisztérium szocialista országok főosztályának referense, másodtitkára.

Péter János tegnap este török kollégája tiszteletére a külügyminisztérium Díszterti vendégházában díszvacsorát adott.

Műszaki átadás

Az alapkőletét után jelentős állomáshoz érkezett a Magyar Tudományos Akadémia szegedi biológiai intézetének építése. A DÉLÉP dolgozói teljesítették ígéretüket, s az előre meghatározott időpontban megkezdődött az intézet főépületének műszaki átadása. A műszaki átadás, illetve a hibák meghatározása december 11-ig tart. Amennyiben váratlan akadály nem jelentkezik, a jelek szerint sikeresen fejeződik majd be. Képviselet: tegnap működtek először az intézet kázanjai

Somogyi Károlyné felvétele

A KGST-országok közgazdászainak konferenciája

Bolgár, csehszlovák, lengyel, magyar, NDK-beli, mongol, román és szovjet közgazdászok részvételével kedden a Magyar Tudományos Akadémián megkezdődött a KGST közgazdasági állandó bizottsága keretében rendezett tudományos konferencia a KGST-piac jellegéről és problémáiról. A konferenciát Apró Antal, a Minisztertanács elnökhelyettese nyitotta meg. A Magyar Népköztársaság kormánya és a KGST végrehajtó bizottsága nevében üdvözölte a tanácskozási résztvevőit.

— A konferencia célja — mondotta —, hogy tudományos szempontból elemezze és sokoldalúan megvitassa a KGST-országok gazdasági integrációja továbbfejlesztésének fontos, aktuális kérdéseit.